

The background is a dark green monochromatic collage. It features a large, faint image of a US one-dollar bill, including the portrait of George Washington and the text 'FEDERAL RESERVE NOTE' and 'FA 95944734 F'. Overlaid on this are several financial charts: a line graph with a sharp peak and a candlestick chart in the bottom right corner. The overall aesthetic is professional and financial.

Sijoittaminen

s. 117–122

- Mitä tarkoittaa sijoituksen a) tuotto-odotus b) riski c) likviditeetti?
- Arvioi seuraavia sijoituskohteita:

	Tuotto-odotus	Riski	Vaivannäkö / asiantuntemus	Likviditeetti
Säästötili / Määräaikaistalletus	Matala, 0–2 % / vuosi	Hyvin pieni, talletussuoja 100 000 €	Ei vaadi	Hyvä (määräaikaistalletus: pieni tappio, jos nostaa aiemmin)
Joukkovelkakirja	Melko pieni, mutta vakaa	Pieni	Vähän (riskiyritysten / -maiden tunnistus)	Keskinkertainen: voi myydä eteenpäin
Sijoitusrahasto *) Vaihtelee rahastoittain	Melko pieni – Suurehko * (Tuottoa pienentää rahaston hoitopalkkio)	Melko pieni – keskinkertainen *	Vähän (rahastonhoitaja tekee sijoituspäätökset)	Keskinkertainen, suhdannevaihtelut huomioitava *
Osakkeet (HAJAUTUS pienentää riskiä!)	Suuri <ul style="list-style-type: none"> • Osakkeiden arvonnousu • Vuotuiset osingot 	Suuri, isot suhdanne- vaihtelut	Pitää tietää yrityksistä ja milloin myydä / ostaa	Saa kaupaksi aina, hinta vaihtelee suhdanteiden mukaan
Asunto	Suurehko (3–5 %) <ul style="list-style-type: none"> • Asunnon arvonnousu • Vuokra 	Ylihintaisen asunnon osto, Vuokralaisen ongelmat	Huono: vuokralaisen irtisanomisaika, asunnon myyntiaika	
Maa / metsä	Keskinkertainen (2 – 4 %) <ul style="list-style-type: none"> • Arvonnousu • Puukaupat 	Pienehkö	Huono: puut kasvavat hitaasti, myyntiaika	

Korkoa korolle

1. Korkoa korolle: alkusijoitus 100€ - 50€/kk - 20v. - 8%

- Korot, jotka tulevat sijoitetuista rahoista, kasvavat korkoa myös ja näin ollen tuottoa kertyy eksponentiaalisesti.
- Alkupääoma kasvaa korkoa ja tämä korko lisätään alkupääomaan, joka kasvattaa alkupääomasta saatavaa korkoa.

2.

A) Säästöjen arvo: 30 140€ - 29 944€

B) Tuotto: 18 040€ - 17 844€

Osakesäästötili – mahdollista 2020 alkaen

- **Voit käydä kauppaa osakkeilla ilman välittämiä verovaikutuksia.**
  - verot tulevat maksuun vasta kun tililtä nostetaan varoja pois
  - Myös osingot ja korot ovat verovapaita osakesäästötilin sisällä, ja ne voidaan sijoittaa uudestaan ilman, että välissä maksetaan veroa
- **Mahdollistaa korkoa korolle -ilmiön hyödyntämisen osakesäästämässä**
  - sopii erityisen hyvin pitkäaikaiselle säästäjälle
- **Päivität itse salkkusi sisältöä ajoittain ja sijoittaa mahdolliset tuotot ja osingot uudelleen**
  - osakesäästäjät voivat tuottojen nostamisen sijaan lisätä ne sijoitettavaan pääomaan, jolloin korkoa kertyy seuraavan laskentakauden aikana entistä suuremmalle summalle
- **saa olla kerrallaan vain yksi osakesäästötili**
- **osakesäästäjän tulee siirtää sille rahaa osakkeiden hankintaa varten (max. 50 000€)**

Osakesäästötili

- **Osakesäästötilille voi siirtää enintään 50.000 euroa, joilla voi ostaa pörssiyritysten osakkeita.**
- **Osakkeita voi ostaa ja myydä osakesäästötilillä ilman, että siitä aiheutuu veroa maksettavaksi.**
- **Omaisuuksien tuotosta maksetaan veroa vasta, kun osakesäästötililtä nostetaan rahaa.**
- **Mahdolliset tuotot ja osingot voi siten sijoittaa tilin sisällä uudestaan ilman veroseuraamusta, jolloin raha kasvaa **korkoa korolle**.**

Mitä hyötyä pörssistä on...

a) osakesijoittajalle

- Pörssivälittäjät eli meklarit välittävät arvopapereita. Nykyään pörssissä ei tarvitse itse käydä vaan kaupat tehdään sähköisesti.
- **Pörssin julkisuus ja osakekurssien jatkuva kertominen antaa sijoittajalle koko ajan tietoa yrityksistä: millä menee hyvin ja millä ei. Näin sijoittaja voi suunnata varansa lupaaviin yrityksiin.**

Tehtävä 3

Mitä hyötyä pörssistä on...

b) pörssiyhtiölle

- **Yhtiö saa heti listautuessaan rahaa osakkeidensa myynnistä. Myöhemmin se voi kerätä uutta pääomaa osakeannilla.**
- **Pörssiin listautuminen mahdollistaa yhtiölle riittävien pääomien saamisen isoihin investointeihin.**
- **Listautuminen parantaa myös yhtiön tunnettavuutta. Osakkeen hinta kertoo yhtiön johdolle yhtiöön kohdistuvista odotuksista.**

c) kansantaloudelle?

- **Pörssi toimii suoran rahoituksen tehokkaana kanavana.**
- **Menestyvät yritykset saavat rahaa käyttöönsä investointeihin, mikä on kansantaloudelle hyväksi (työllisyys, verotulot).**

Valuuttamarkkinat

s. 123–126

Lue 17. Valuuttamarkkinoilla vaihdetaan valuuttoja

- **kelluva valuuttakurssi**
- **kiinteä valuuttakurssi**
- **devalvointi**
- **revalvointi**

Ja mikä niiden käytännön merkitys on!

Mikä ero on kelluvalla ja kiinteällä valuuttakurssilla?

- **Kelluvan valuutan arvo muuttuu vapaasti markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan.**
- **Kiinteä valuutta ei muutu jatkuvasti vaan ainoastaan silloin kun sen arvon muuttamisesta tehdään päätös (maan hallitus tai keskuspankki).**

Kiinteä valuutta

Miksi valuuttakurssin taso on tärkeä?

- 1. Vakaa kurssitaso pitää talouden mahdollisimman vakaana ilman häiriöitä. Ulkomaankauppa voi kehittyä tasaisen ennustettavasti ja maan elintaso kehittyä suotuisasti.**
- 2. Valuuttakurssin aleneminen vaikuttaa esim. teollisuuden tuotannon kasvuun, koska vienti alkaa vetää paremmin.**
  - Vastaavasti valuuttakurssin nousu kääntää teollisuustuotannon laskusuuntaan.
  - Valuuttakurssin aleneminen lisää valuuttamääräisen velan korkokuluja.
- 3. Jokaisen kansantalouden rakenne vaikuttaa siihen, onko valuutan heikkoudesta vai vahvuudesta sille hyötyä.**
  - Ne maat, jotka vievät paljon (Suomi), hyötyvät heikosta valuutasta.
  - Tuonnista riippuvaiset maat (Japani) hyötyvät vahvasta valuutasta.

Valuutan muutoksen vaikutus?

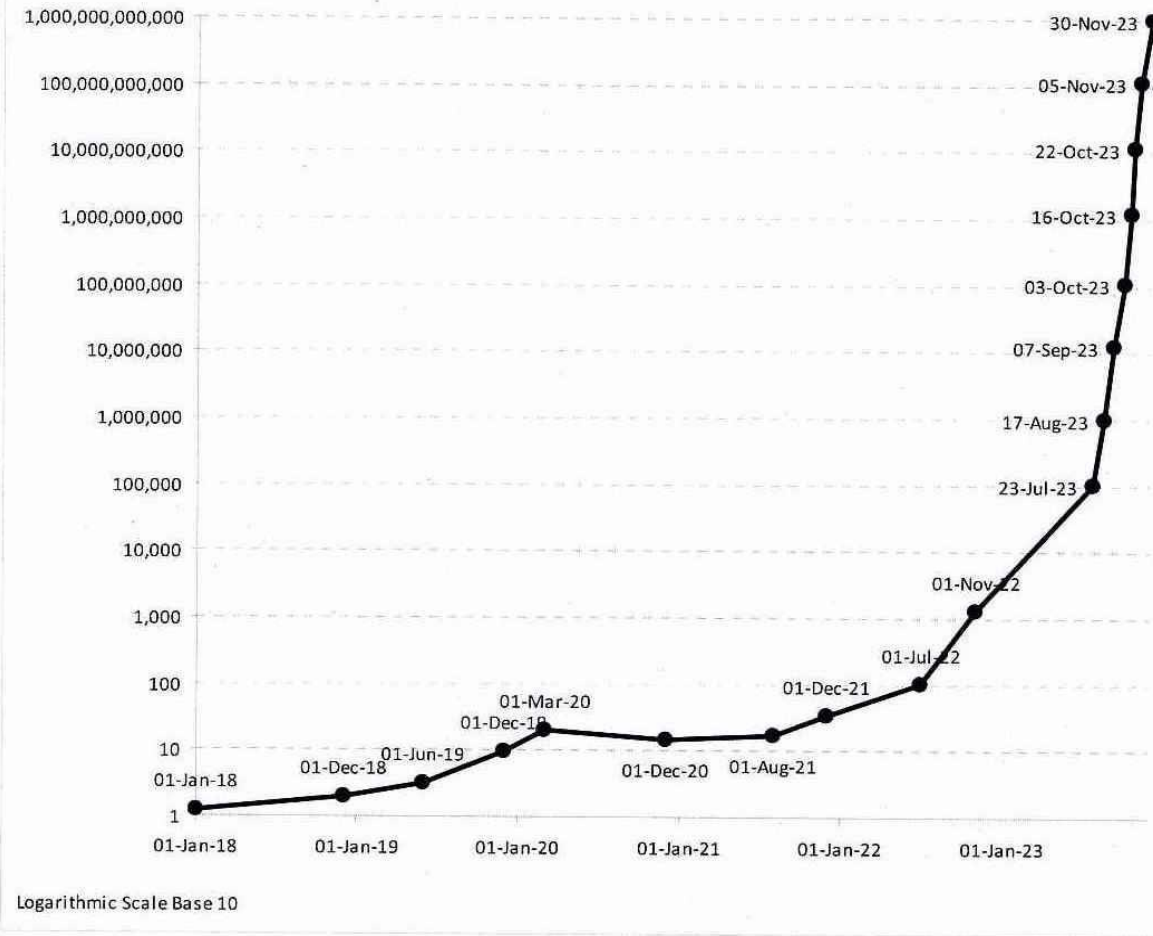
- Euron arvon muuttuminen

a) $1\text{€} = 1,26\text{\$}$

b) muuttuu $1\text{€} = 1,11\text{\$}$

- Jos euroalueen yritys vie USA:han tavaraerän, jonka hinta on 50 000\$, kauppahinta olisi **ennen euron heikkenemistä 39 683€** ja **euron heikkenemisen jälkeen 45 045€**.
- Yrityksen **voitto on siis 5362€**.

1 "Gold" Mark = "Reichs" Mark 1918-1924

[Zimbabwe/HS](#)

Note: 1 "Gold" Mark value in grammes of fine gold (1913) = 0.35842g;
 "Reichs" Mark = Currency not tied to the goldstandard in 1918 to 1924.

Source: *Law about the Revaluation of Mortgages and other Claims (Revaluation Act 1925)*, issued the 16th of July, 1925 (*Aufwertungsgesetz, Reichsgesetzblatt, Teil I, 1925, p.133-135*) and Author's calculations.

Miten poliitikot ja keskuspankki voivat yrittää heikentää maan valuuttaa

a) jos sen kurssi on kiinteä

- 1. Devalvointi:** tehdään päätös, että maan valuutan arvoa suhteessa muihin valuuttoihin heikennetään.
- 2. Tukiot:** ostetaan jonkin toisen maan valuuttaa markkinoilta ja maksetaan ne omalla valuutalla, jolloin oman valuutan määrä markkinoilla lisääntyy, mikä heikentää sen arvoa.

b) jos sen kurssi kelluu

→ **Ei oikein mitään. Huono taloudenpito voi heikentää!**

Tehtävä 3

Euron ulkoinen arvo heikkeni eilen 10 prosenttia. Pohdi, miten se vaikutti

a) suomalaiseseen vientiyritykseen, jonka päämarkkinat ovat Isossa-Britanniassa

- Vientiyritys hyötyy euron heikkenemisestä, koska sen tuotteiden hinta laski 10 % aikaisempaan verrattuna.**

Euron ulkoinen arvo heikkeni eilen 10 prosenttia. Pohdi, miten se vaikutti

b) suomalaiseseen turistiin matkalla New Yorkiin

- **Jos turisti vaihtoi euroja dollareihin ennen euron 10 % heikentymistä, tilanne on hyvä, mutta jos hän vaihtaa valuuttaa vasta perillä New Yorkissa, hän joutuu maksamaan siitä sen 10 % enemmän.**
- **Myös kaikki luottokortti-ostokset tulevat kalliimmiksi, koska ne muunnetaan dollareista euroiksi kallistuneen kurssin mukaan.**

Euron ulkoinen arvo heikkeni eilen 10 prosenttia. Pohdi, miten se vaikutti

c) Lapin joulumatkailubisnekseen

- Euroalueelta tuleviin turisteihin euron arvon heikentyminen tai kallistuminen ei vaikuta mitenkään.**
- Sen sijaan euroalueen ulkopuolelta, esim. Ruotsista tai Venäjältä, tulevat turistit hyötyvät euron heikentymisestä – entistä halvempi Lappi voi lisätä houkutustaan ja turistien määrä lisääntyy.**

Tehtävä 3

Euron ulkoinen arvo heikkeni eilen 10 prosenttia. Pohdi, miten se vaikutti

d) Suomen ja Saksan väliseen lauttaliikenteeseen

- **Vaikutuksia ei juuri ole, koska sekä Suomi että Saksa kuuluvat euroalueeseen.**
- **Toki laivojen polttoainekustannukset nousevat, sillä polttoaineiden hinnat määritellään dollareissa.**

Tehtävä 3

Euron ulkoinen arvo heikkeni eilen 10 prosenttia.

Pohdi, miten se vaikutti

e) koko Suomen kansantalouteen.

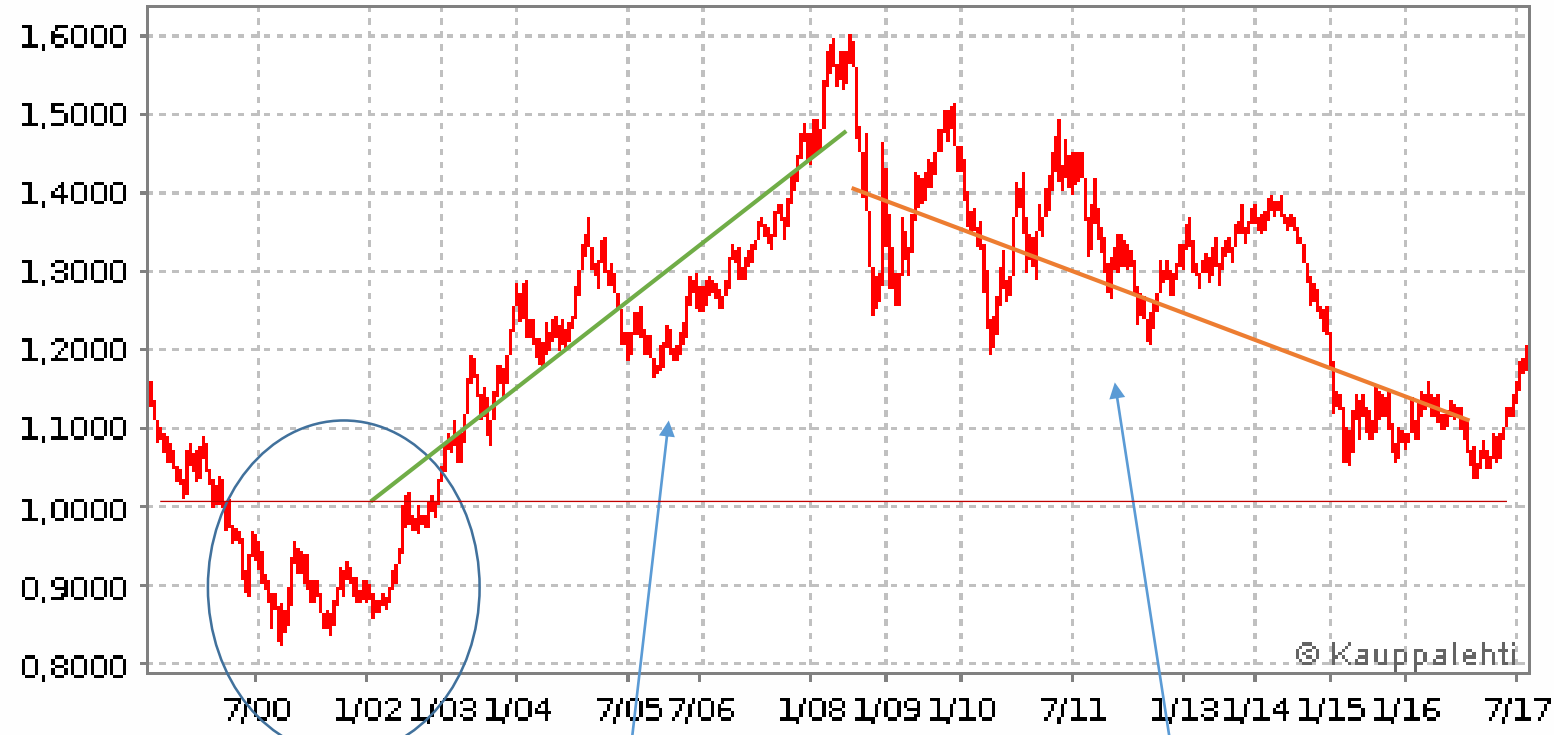
- + Vaikutukset ovat pääosin myönteisiä, koska vienti hyötyy euron heikentymisestä.**
- + Suomen työllisyys voi kohentua ja bruttokansantuote kasvaa.**
- Euroalueen ulkopuolelta tuotavien hyödykkeiden hinnan nousulla on kielteinen vaikutus, koska teollisuus tarvitsee paljon raaka-aineita.**
- Euroalueen ulkopuolisten lainojen korkokulut kasvavat.**
- Dosentti ennusti**

Ruplan romahdus 2014–15: arvo miltei puolittui

Euron arvo ruplissa
2012–2017: vaihteluväli
40–90 ruplaa.

Euron arvo dollareissa
1998–2017: vaihteluväli
0,85 – 1,6 \$

Dollari
heikentynyt
2016–17

Dollari euroa arvokkaampi
1999–2003

Euro vahvistuu,
dollari heikkenee
2002–2008

Dollari vahvistuu, euro heikkenee
2008–2016